

YELOD TELDEGMÄLID NÜM: 01 YANUL 2016 Pads: 01 jü 08

PÖTÜ YELACEN

O Volapükaflens valöpo!

Yelacen suvo pagebon as pöt lönedik tefü desins gudik. As sam, cifal siom, das ün paset änekälom boso kadämi Volapükanefa, do sötom dilekön oni ma § 3.1 statudas Volapükanefa. Kadäm binon stid zesüdik e veütik i nu: ün tim, ven no plu komipobs ad süadükön menefi, das Volapük söton vedön "kosädamedöm bevünetik valemik vola", äsä nog äpenoy ün 1934. Nutimo steifobs ad laidabinükön Volapüki asä püki nog pageböli.

Kadäm ma § 5.2 statudas binädon me limans jöl, e cifef stida at me limans kil, efe: cifal, vicifal e guvan. Nutimo ye no plu labobs guvani. Bal calajäfas guvana binon redakam gaseda obsik: Vög Volapüka. Büfiko jäf at paduinon fa cifal. Ba omögos, das ek kadämanas votik okanon lüsumön bligädi at.

Klülos, das kadämans vilöfons ad dedietön bosi tima e fägas onsik Volapüke, e dido atos äjenon ün paset ed i jenon nutimo. Ibä valans kadämanas nu dabinölas binons mens visedik e duinafägik, labons i bligädis votik mödik. Kludo no daloy spetön, das ai gebidons pro kudadins Volapükik. Ün yel kömöl cifal desinom ad vätälön, ön mod kinik okanoy-la frutidön gudikumo kadämi.

Ün yel pasetik Volapükanef ägeton vicifali nulik: *Daniel Morosof* e kadämani nulik: *Igor Wasilewski*, bofans mens vemo jäfädiks. Binobs su veg gudik. Laisteifobsös ad getön kadämi vo jäfidiki ün yel nulik!



Yel: 2016 blinonös valanes läbi, beni, e benoseki tefü zeils oksik!

Hermann Philipps

KONSÄLS GRAMATIK

fa *Dr. Arie de Jong*

pekobüköls fa *Brian R. Bishop, Leigh-on-Sea*, Linglän, setul 1979

FONUN

Ven äjäfob me lärn Volapüka, älabob benofäti gretik, das ägespodob ko dokan ‚Arie de Jong' it. Äbegespikom lölöfiko e ziliko säkis obik, ed äkipedob bledis at kälöfiko.

Cedob osi dini gudik, das i votans kanonsös lärnön medü vobod at, klu ekopiedob setratis tefik, kels ofovons. Ob it epenob tiädis; däts binons ets penedas.

* * *

4.9.1952

FOMS DIFIK VOLAPÜKA

Volapük was invented in 1979. On the occasion of the second Volapük congress in 1887 some alterations in Volapük were made which were improvements indeed. Unfortunately, however, this opened the door to more alterations, with the consequence that nearly every country put forward its own suggestions.

In 1889, against Schleyer's will, a third Volapük congress was held in Paris and equally against his will alterations were made to Volapük. To satisfy some people's desire Schleyer himself started to alter his Volapük.

Chaos ensued and many people turned away from Volapük. The supporters who remained faithful to Schleyer had a Volapük Academy which had been founded in 1887 and is still existing now.

The deserters of Paris also continued the Academy, besides the acknowledged one (naturally against Schleyer's will), under the name of „Kadem bevünetik Volapüka". The members of this Academy now made a new world language: "Idiom neutral" and changed the Academy's name in "Akademi intenasional de Lingu universal".

In 1910, however, the deserters quitted this language too and propagated "Latino sine flexione", changing the Academy's name in "Academia pro Interlingua". And now, since Peano's death, this movement is also dying out, I believe.

With the course of events as outlined above, I could not be at peace and I spent about ten years in revising thoroughly both Grammar and Vocabulary. I accomplished all this in the greatest reverence for Schleyer and after the revised Volapük had been approved of by the Academy I laid it down in my two works: the Vocabulary and the „Gramat Volapüka".

So there don't exist several Volapük dialects; the revised Volapük remains Schleyer's Volapük.

22.9.1952

The gutteral sound ch was done away with at the first revision already, e.g.: hem (chemistry) became kiem.

The „r” was used again.

At the last revision *menad* (mankind) became *menef*, *jeval* (horse) became *jevod*.

Many proper names of countries were altered: e.g. *Täl* (Italy) became *Litaliyän*, *Nelij* (England) *Linglän*, *Bodigän* (Portugal) *Portugän*, *Melop* (America) *Merop*, U.S.A. = *Lamerikän (Tats pebalöl Lamerikäna)*, Brazil = *Brasilän (Tats pebalöl Brasiläna).*

Indeed the prefixes *a, ä, o* were used for nouns also, but now are attached to nouns and adverbs indicating time only. Vide e.g. in „Short Grammar”.

8.9.1952

<u>SÖLAPLEK</u>

El „Fat obas”, pelautöl in Volapük rigik fa ‚Johann Martin Schleyer’. (L. yelodi 6-id ela ‚Weltspracheblatt’ 1886 ‚August’ ‚Nr’ 68 p. 294). [Vödas sököl vokats poso pepenöls medü vokätamal pepenons balido medü sümbols, in kels flan nedetik labon blegodi äs }.]

„Plek Sölala”, pelautöl in Volapük pos revid balid fa ‚Johann Martin Schleyer’. (L. eli ‚Mittlere Grammatik der Universàlspràche Volapük’ ‚Neunte Auflage’ fa ‚Johann Martin Schleyer’ 1888 p. 56).

> *O Fat obàs, el in süls! paisanükomöz nem ola! Kömomöz lekinän ola! Jenomöz vìl ola, äslik in sül, i su tal! – Bodi delik obsa givolös obse tudel! E fögivolös obsè debis obas, äs id obs aifögivobs debeles obas! E no nindukolös obis in tenüdi, sod aidalivolös obsi de bàd! Jenosöd!*

Sölaplek, kel ma ‚L. Couturat’ e ‚L. Leau’ (‚Histoire de la Langue Universelle’, ‚Deuxième tirage’ 1907 p. 141) petraduton fa ‚Johann Martin Schleyer’ se vödem latinik (pos revid telid).

> *O Fat obas, kel binol in süls, paisaludomöz nem ola! Kömomöd monargän ola! Jenomöz vil olik, äs in sül, i su tal! Bodi obsik vädeliki givolös obes adelo! E pardolös obes debis obsik, äs id obs aipardobs debeles obas. E no obis nindukolös in tentadi; sod aidalivolös obis de bad. Jenosöd!*

Sölaplek pelautöl fa ‚Dr. Arie de Jong’ in Volapük pos revid kilid.

> *O Fat obas! kel binol in süls! Nem ola pasaludükonöd! Reigän ola kömonöd! Vil olik jenonöd, äsä in sül, i su tal! Givolös obes adelo bodi aldelik obsik! E pardolös obes debis obsik, äsä i obs pardobs debanes obas! E no blufodolös obis, ab livükolös obis de bad! So binosös!*

5.7.1953

E, Ä; U, Ü

Els „e” ed „ä”, „u” ed „ü” binons konyuns. „E” ed „ä” sinifons: ‚and’ ed „u” ed „ü”: ‚or’, ab „ä” ed „ü” tefons yegis u posodis otis. Fat e mot binons pals. Hipal ü fat. Jipal ü mot. ‚Victoria’: jireg Lingläna ä jilampör Lindäna. If dotoy, kiniki konyunas at mutoy gebön, väloyös elis „e” ed „u”!

GIVÖN, GEVÖN

„Givön” e „gevön”. Givoy yegis. ‚John’ ägivom buki söre okik. Gevoy diniti ‚gitodi’, ... Diplom at gevon ome gitodi ad tidön.

NUM, NÜM

„Num” e „nüm”. Num lödanas ela ‚London’ binon vemo mödiko gretikum ka ut ela ‚London’. Nüm = serial number. Sedob ole nümi: 2 yeloda kilid gaseda Volapükik. Yelod bal gaseda obsik binädon me nüms 6.

ATOS

„Atos” binon fom neudik ela „at”. „At” tefon yegis, ed „atos” samo notodi. Egivob ome alis (bukis at ‚pledadimis at, ...). Man binom jukel; esagob ole pluna atosi.

DU, DÜ

„Du” binon konyun, e „du-” präpod. Ägolom mo e ge, du ästebob su stul seadölo. Kösömiko men vobom dü del, e slipom dü neit.

DAS, DAT

„Das” e „dat” binons konyuns. (dat = ko disein, das ...). Sagob, das binom tifan. Ekonob ome jenoti, dat ösevom, kisi ämutom dunön.

BO

„Bo”. Vöd at kanon patradutön töbo in Linglänapük. In Nedänapük = ‚wel’, in Deutänapük = ‚etwa’. Sinif in Linglänapük binon: somewhat positively. Samo: Odunob bo osi = I’ll do it all right.

FOMAM VÖDAS VOLAPÜKIK

‚Schleyer’ no egebom metodi patik ad fomön vödis Volapükik. Klu edunom boso viladiko. Evälom ed emekom so vödis Volapükik te ad fasilükön memidi. Demü kod at evälom stamädis mödikün Vpa se püks Yuropik.

binädön	= to consist of	memidön	= to bear / keep in mind
dinit	= dignity	mo e ge	= to and fro
gitod	= competence, power	pluna	= more than once
jenot	= event	stamäd	= word stem
lödan	= inhabitant	vilädik	= arbitrary.

Pofövon.

I:05:2016

BLÖF – dil balid

fa *Frank Roger* (tiäd rigik: ‘The Confirmation’), petradutöl fa *Hermann Philipps*

Hiel *John Barrymore* älöükom kapi de buk okik ed ädalogom rietalinagloki oka. Nog minuts foldeg e lul, jüs tren örivon zeilöpi. Deto äkanom loegön beiflitön länodi, nekleiliko logädiki dub lulit pluiköl. Ödagos, ven tren övegon ini finastajon oka.

Dönu ägleipom buki oka, ab ämoseitom oni, posä ireidom padis nemödik. Lekoned iprimon nitediko, ye anu änaüton omi. Älüodükom küpäli oka lü nemödiks trenatävans votik zü om. Ebo visü om äseadof vom redaherik, kel mu küpäliko äklavof nunis ini telefonöm polovik oka. Etflanü om äbinom man bäldilik, kel älenlabom klotemi vönädavogädik äsvo de filmot Lamerikänik se yels: 1950 < pisumöli. Äreidom gasedi ed älabom stibi vü doats; nendoto äblümom ad bejäfön krodavödaräti.

Fagikumo ve seadöps älogom yuniki nämani lunaherik, kel älenlabom jiti brefaslivik ko sümbolamäk levielik musiganefa di ‘rock’. Logs oma tio ai äfärmons, ed ädalilom musigi de lilalilöms oka, jiniko züädi no sevedölo.

Äsäkom oke, sekü kod kinik pösods at tü zädelaneit ävilons tävön lü zif so soalöfik äs *Primrose Creek* in plödaziläk ela *New Lincolnshire*. Plu u läs ispetom ad binön tävan balik in tren at. Pösods kil et – e fümo tävans votik in trenavabs votik – bo no isludons ad gebön treni ot, bi iperons-la toodanadälazöti okik, äsä om. (No idrinom spitinis dü yels mödik, e no ävilom mebön sökodi mijenotas dub lalkohol äkodölas, kels ilabons as sek fikulis so mödikis pro om.) E nendoto äbinons is demü kods vemo distiks, kas om: nü ziom *Jeremy* edeadom, das om e sörs tel okik isludons ad yufön turno ziani *Valerie* dü tim fikulik at, dubä äblibons pö of tü vigafin telid alik.

Kins üfo pösods at äbinons-li? Desinis kinik älabons-li? Dönu ästudülom vomi, kel ai nog logetof lü skrin telefonöma ofik. Äsevedof-li komi omik? Ko kin äspodof-li, e dö kis-li?

Ätefidof-li ko mens tel et? Kis ikobükon-li etanis is? Ädabinos-li dunot kobädik bevü etans ön mod seimik? Ed ön mod kinik atos ätefon-li omi it? Tikäd ot – do äbinon te magälod nensiämik – äjinon lü om as meditabik. No äkanom dunön dinis mödik votik, bi tu ädagos ad lelögön länodi, e löliko iperom nitedi tefü buk okik.

Ebo täno vom älölogof de telefonöm oka, jiniko dö seimikos tikölo. Logeds oda ädrefons odi dü brefüpil, e täno älüodükof logedi oka dönu lü skrin smalik. Bäldilan äjedom flanio gasedi okik, älöädom, ed ägolom lü prifet. Hiyunan jiti brefaslivik lenlaböl ämaifükom logis e zao älogom omio.

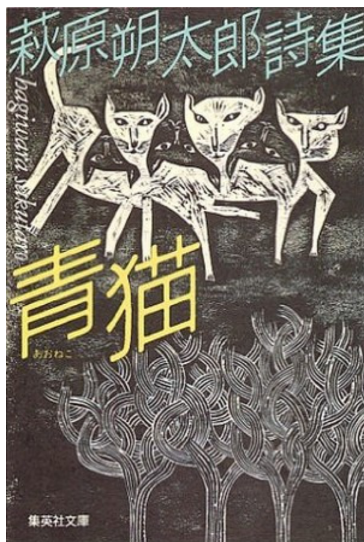
Val at äjenon-li fädo? Vom esuemof-li, das itikom dö of – e das älecedom manis tel et miniludikis? Ägesteigof telefonömi ini saked oka ed äflekof kapi lü man bäldik de prifet gekömöl. Hiel *John* ävipom ad kanön sevön utosi, kelosi ipenof. E kikodo elabof-li logakosami ko bäldilan et? Igidetom-li? Älabons-li is desini kobädik ön mod seimik?

Fövot ofovon.

brefüpil short moment, kurzer Moment, momento breve
klavön to type, tippen, typar;
krodavödarät cross-word puzzle, Kreuworträtsel, cruciverbo;
levielik garish, grellbunt, stridente;
logakosam eye contact, Augenkontakt, contacto de oculos;
spitins alcoholic beverages, Spirituosen, bibitas alcoholic;
sümbolamäk logo, Markenlogo, symbolo de marca;
telefonöm polovik mobile phone, Handy, telephono mobile;
toodana-dälazöt driver's licence, Führerschein, permisso de conducer;
trenatävan (train) passenger, Zugreisender, viagiator (ferroviari);
turno by turns, abwechselnd, alternate;
vönädavogädik old-fashioned, altmodisch, foris de moda.

KAT BLÖVIK

fa *Hagiwara Sakutarō*, 1917, de Yapänapük petradutöl fa *Danny Zhang*, 2015



Gudos ad löfön lezifi jönik at.
Gudos ad löfön bumotis lezifa jönik at.
Ad flagön vomis gudälik valik,
Ad flagön lifis lüxüodik valik,
Gudos ad begolön sütis noidik valik in lezif at,
Su süts so stanons keds celabimas,
Su ons so kanitons spärs nenumovik.

Ag! slipoy so takediko neito in lezif somik,
Yufü kat blövik te bal.
Yufü kat konöl jenotemi menas liedik.
Yufü jad blövik, fulik me flag obsik e fred yumädöl.
Jadi somik flagölo,
Igo ün dels flodöl, pro obs eli ‚Tōkyō' löföls,
Len völ tö utöp semik, koldiko,
Äs men lubegöl et, drimon-la?

NEN TIÄD

fa *Bei Dao* (logolsös eli *"https://en.wikipedia.org/wiki/Bei_Dao"*),
de tsyin petradutöl fa *Danny Zhang*, 2015

Kol vol at,
Ai binob foginan.
No suemob püki onik.
No suemon seili obik.
Ut, keli tökobs,
Binon te nestüm,
Äsva kolkömobs-la in lok.

Kol ob it,
Ai binob foginan.
Dredob demü dag,
Ab me kop obik,
Vitob liti se litöm balik.
Jad binon oba löfäb,
Lad binon oba hetäb.

I:07:2016

Dakosädalitöm bisarik

Pepenon fa ‘Daniel Morosof’

Stud Volapüka koedon dasevön dibätikumo noe yufapüki jönik at, abi motapüki lönik sa bisarotis vola lölik. Bü brefüp eküpob, das Volapük labon subsati “bukitifan”, kel kaladon tifani ma yeg tifa, e nu sevob, das Rusänapük labon subsati tefik (efe ‘knigokrad’), keli vödabuk igo bal no nog ninädon (saitob tiädi bal se ‘Tula’: gased Rusänik: “Tö ‘Tula’: zif Rusänik < bukitifan pedafanom”).

I lunüpo ävätälob difi binälik vü “bukiselan” (Rusänapüko: ‘knigoprodavec’) e “bukatedan” (Rusänapüko: ‘knigotorgovec’). Nitedosöv, kisi äkanomöv sagön ‘Plato’ tefü dist vü binät bukiselana e binät bukatedana? Bo Vöna-Grikänapük no ägevon kurati somik.

(Vü kläms penob, das bai ced obik, bukatedan kanon noe selön, abi remön bukis. Bo bukatedans anik dalabons bukiselidöpis mödik sa bukiselanis onsik. Dist kion!)

Vöd votik, sevabo “dakosädalitöm”, ememükon obi, das bü lunüp (büä timäd bevüresodik äprimon) ireidob in gased seimik dö “dakosädalitöm tuigagik” (logolsös magodi tefik pö yeged at!). Äsä memob, nunodan äpenon, das dakosädalitöm et äjäfidon in län semik.

Tiket ad logedön dönu fotografoti dakosädalitöma nekösömik et isüikon pö ob, ireafob ini nitedäl gretik, ivisitob bevüresodatopis mödik, e fino ätuvob oti. Eklülädos, das nunodan boso äpölon, bi yeg et no jäfidon as dakosädalitöm, do jäfidon as lekanot.

Jenöfiko dakosädalitömabim (el ‘Traffic Light Tree’) binon mebamal baitimädimik in stül: ‘pop-art’, pejafon ün yel: 1998 < fa ‘Pierre Vivant’: skulturan Fransänik, pepladon uto, kö bim büäto lifik, kel demü toodamotoravaps ädeidasägikon, piplanon. Bima-mebamal et binü dakosädalitöms jäfidik veldeglul e labü geilot mö mets jöl itopon nilü ‘Canary Wharf’ tö ‘London’: cifazif Linglänik, e poso päfeapladon ini top nilü maket di ‘Billingsgate’.

Ün yel: 2005 < ädasäkoy toodanes Britänik dö vegatraväröp nitedikün. Ästunükos neki, das pö vögodam vegatraväröp ko dakosädalitömabim ägaenon.

Dakosädalitömabim it vero jenöfimiko magulon stuki bimik. Len tuig alik bima et dakosädalitömils äs bleds lagons, kels flamülons sökaleodiko me köls natöfik ä natiks, sevabo: redik, grünik e yelovik.

Ye bim et no labon rouli jäfidik, bi etopon vü bims natik tel zänodü “nisul” nen toodavegs (i nu topon fagü toodavegs). Votükam maletas dakosädalitömilik padunon te ad zeils jönavik, sümbolon lifi jäfedik tö ‘London’ e yofon beigolanis sa toodanis beivaböl.

Hiel ‘Pierre Vivant’ äjafom mödadilo in Linglän. Vobots omik suviküno pemekons su süts u su fels medü proyekaparats e pekipedons te sui fotografots. Spelob, das jafan at oblebomös famik – pu bevü Volapükans ut, kels reidons laiduliko eli “Vög Volapüka”. ■



binät ***(ma tikamagota-teor fa 'Plato')*** Form, Urbild, archetypo;
dakosädalitöm traffic lights, Verkehrsampel, lumine de circulation;
deidasägikön to desiccate, vertrocknen, exsiccar se;
logedön to look at, anschauen, reguardar;
memükön to remind, gemahnen, rememorar;
pu at least, wenigstens, al minus;
tiket (sudden) idea, Einfall, idea subitanee;
toodamotoravaps exhaust fumes, Autoabgase, gases de escappamento;
vegatraväröp crossroads, Straßenkreuzung, cruciata (de vias).

KORÄKOTS TEFÜ GASED DEKULIK ÄYELA

Pad balid gaseda: *THE OSCOLARS* → *THE OSCHOLARS*

